

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ

Сердюк Л.Р.

Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая

Досліджено особливості нормативно-правового забезпечення впровадження електронного судочинства у судовій системі України. Аргументовано, що головною метою запровадження електронного судочинства є підвищення ефективності судової системи та якості здійснення правосуддя, що вимагає цілісного підходу до вирішення як загальних проблем правового забезпечення цього інституту, так і суміжних проблем.

Ключові слова: судова система, судочинство, нормативно-правове забезпечення, електронний документообіг, електронне судочинство.

Постановка проблеми. Розвиток інформаційних технологій у сучасному суспільстві продукує застосування тих із них, які дозволяють автоматизувати певні судові процедури та максимально спростити процес інформування заінтересованих осіб засобами мережі Інтернет про час, місце і результати розгляду будь-якої справи у будь-якому суді. Водночас такий підхід повинен ґрунтуватися на відповідному правозабезпечувальному фундаменті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням впровадження інформаційних технологій у діяльність державних органів у науковій літературі приділено належну увагу. Необхідно відмітити роботи О. Р. Арсірія, О. О. Вдовіної, Д. А. Кльбашенко, В. І. Корбутяка, А. В. Огілько, О. В. Лаби, Н. І. Логінової, В. М. Сурника та інших авторів. Водночас дослідження використання передових досягнень зазначених технологій в аспекті електронного судочинства є фрагментарними, що обумовлює **неповноту вирішення проблеми його впровадження** в судову діяльність за відсутності комплексного підходу до її розробки. Тому завданням даної роботи є дослідження сучасного стану нормативно-правового забезпечення впровадження електронного судочинства в Україні з метою підвищення ефективності судової системи та якості здійснення правосуддя.

Виклад основного матеріалу дослідження. На європейському континенті після Другої світової війни гостро постало питання про необхідність покращення культурного, соціального, політичного життя. З метою реалізації зазначених питань було створено Раду Європи, діяльність якої спрямована на усунення порушень і захист прав людини та вироблення державами-учасницями єдиної правозастосовної практики з цих питань. Структурною складовою Ради Європи як міжнародної міжурядової організації є Комітет Міністрів, який вправі приймати рішення рекомендаційного характеру.

Початком правового забезпечення електронного судочинства на теренах європейського континенту слід визнати Рекомендацію Rec (2001) 2 щодо побудови та перебудови судових систем і правової інформації в економічній спосіб та Рекомендацію Rec (2001) 3 щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг з використанням новітніх інформаційних технологій, які були ухвалені Комітетом Міністрів Ради Європи 28 лютого 2001 року [1], [2]. Перша Рекомендація Rec (2001) 2 має на меті визначити

сприяння інформаційно-комунікаційних технологій на функціонування судових і юридичних інформаційних систем. Її основою є Доповідь щодо рентабельності розробки й зміни судових і юридичних інформаційних систем. Рекомендація складається з двох основних частин – проблеми стратегії розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та керування проектами. Так, стратегія розвитку таких технологій у судах має ґрунтовно враховувати особливі вимоги й очікування судової системи, а порядок прийняття рішень слід також фундаментувати на чітких принципах-цілях, які наведені в Рекомендації, зокрема щодо судових систем: контекстуалізація, рентабельність, швидкість правосуддя, якість здійснення правосуддя та якість надання судових послуг, уніфікованість судових послуг, прозорість процедур, перевірка рішень, розстановка кадрів, керування робочим навантаженням персоналу – більш ефективний розподіл і контроль робочого навантаження серед працівників та відповідне кадрове забезпечення на виконання конкретних завдань, простота і стандартизованість систем, відповідність стандартам та добросовісність.

Рекомендація № R (2001) 3 державам-членам щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг з використанням новітніх технологій ґрунтується на необхідності доведення до держав-членів настанов і керівних принципів до відома осіб і служб, які відповідають за здійснення правосуддя, з урахуванням Рекомендації № R(95) 11 щодо відбору, обробки, представлення та архівації судових рішень у правових інформаційно-пошукових системах, прийнятої Комітетом Міністрів Ради Європи 11 вересня 1995 року.

У цій Рекомендації акцентовано увагу на взаємодії судових установ із громадськістю та зауважено про спрощення із використанням новітніх технологій засобів зв'язку із судами й іншими юридичними установами. Наведене передбачає такі можливості: 1) відкриття провадження за допомогою електронних засобів; 2) здійснення подальших процесуальних дій у рамках провадження у середовищі електронного документообігу; 3) одержання відомостей про хід розгляду справи шляхом одержання доступу до судової інформаційної системи; 4) одержання інформації про результати провадження в електронній формі; 5) одержання доступу до будь-якої інформації, що має відношення до ефективного провадження (статутне право, судові прецеденти, судові процедури). На наш погляд, цей документ

визначає основні елементи електронного судочинства, які підлягають імплементації у судовий процес України.

Україна як держава-член Ради Європи не може залишатися осторонь процесів інформатизації загалом та судової діяльності зокрема, які проходять на європейському континенті. Тому 22 травня 2003 року було прийнято Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», який фактично започаткував створення електронного судочинства. Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення електронних документів [3]. Законодавство про електронні документи та електронний документообіг пов'язано з низкою законодавчих актів, зокрема з ЦК України, але не пов'язано з процесуальним законодавством. Це призвело до того, що чинні процесуальні закони не містять будь-яких посилянь на застосування електронного документообігу в судах.

Наступним кроком у правовому забезпеченні електронного судочинства необхідно визнати Закон України «Про електронний цифровий підпис» від 22 травня 2003 року [4]. Зокрема, цим Законом визначено, що електронний цифровий підпис за правовим статусом прівнюється до власноручного підпису (печатки) у тому разі, якщо: 1) такий підпис підтверджено з використанням посиленого сертифіката ключа за допомогою надійних засобів цифрового підпису, оскільки згідно із статтею 5 зазначеного Закону органи державної влади (в тому числі і судові), органи місцевого самоврядування, підприємства, установи й організації державної форми власності для засвідчення чинності відкритого ключа використовують лише посилений сертифікат ключа; 2) під час перевірки використовувався посилений сертифікат ключа, чинний на момент накладення такого підпису; 3) особистий ключ підписувача відповідає відкритому ключу, зазначеному в сертифікаті. Суттєво, що електронний цифровий підпис не може бути визнано недійсним лише через те, що він має електронну форму або не ґрунтується на посиленому сертифікаті ключа [5, с. 229-237].

Звертаємо увагу на те, що електронний документ без електронного цифрового підпису проблематично визнати доказом у судовій справі. І питання не в тому, що це напряду не визначено процесуальним законодавством. Проблема виникає тоді, коли такі документи, які сторона називає електронними, не відповідають вимогам, що висуваються до такого виду документів. Наприклад, в адміністративному судочинстві основну роль відіграють письмові докази, оскільки це, як правило, пов'язано із специфікою оскарження актів суб'єктів владних повноважень. До таких доказів можливо віднести управлінські акти, адміністративні договори, письмові записи тощо, тобто всі документи, в тому числі й електронні, які можуть містити інформацію про ті чи інші обставини справи. Водночас головною вимогою, яка висувається до доказу, є його допустимість [6, с. 152-155].

Як зазначалося вище, однією з вимог до електронного документа є електронний цифровий підпис, який, по-перше, необхідний для ідентифікації автора та/або підписувача такого документа,

а по-друге – для визначення цілісності отриманого акта. Разом із тим, як зауважує вітчизняний дослідник Р. О. Арсірій, за відсутності статусу електронного документа акт не може бути доказом в адміністративному процесі, а отже, суд не зобов'язаний його розглядати [7]. Крім того, ще однією проблемою є недостатність правового регулювання у процесуальних законах та нормативно-правових актах інструктивного характеру використання електронних документів. Хоча з прийняттям Закону України «Про електронну комерцію» ситуація почала змінюватися.

Важливим нормативно-правовим актом в аспекті запровадження електронного судочинства є Закон України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 року, який регулює відносини щодо забезпечення доступу до судових рішень (рішень, судових наказів, постанов, вироків, ухвал), ухвалених судами загальної юрисдикції, та ведення Єдиного державного реєстру судових рішень [8]. Зазначений Закон сконструйовано таким чином, що можливо виокремити принципи доступу до судових рішень – універсальність, всеохоплюваність, конфіденційність, відкритість, відповідальність, бюджетне фінансування, державне регулювання, та взаємодія [9].

За допомогою Єдиного державного реєстру судових рішень можливо забезпечити вільний доступ всіх зацікавлених осіб до судових рішень з метою реалізації права учасників процесу на оскарження судового рішення. Як самостійний здобуток функціонування Реєстру вбачається і можливість забезпечення однакового застосування норм законодавства судами вищих інстанцій, підвищення якості судових рішень загалом, зменшення навантаження на суди касаційної інстанції, спрощення збору даних для аналізу й узагальнення судової практики та оцінки професійних якостей кожного судді [10, с. 95-99]. Зауважимо, що у ст. 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» як самостійна підстава для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності передбачено несвочасне надання суддею копії судового рішення для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень. Констатуємо, що функціонування Єдиного державного реєстру судових рішень стало безсумнівно амбітним кроком в аспекті розвитку електронного судочинства. Разом із тим, за час роботи цього Реєстру виникло багато різнопланових проблем, головною з яких є наповнення Реєстру і включення до нього всіх без винятку судових рішень. Крім того, так і не вирішеним залишається питання його наповнення рішеннями, які були ухвалені судами Автономної Республіки Крим у період після 16 березня 2014 року та судами Донецької і Луганської областей, що перебувають у зоні проведення антитерористичної операції на тимчасово непідконтрольних Україні територіях.

Правовим фундаментом подальшого вдосконалення концепції національної політики щодо впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери суспільних відносин є Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», прийнятий 9 січня 2007 року з метою вдосконалення державного управління, відносин між державою і громадянами, становлення елек-

тронних форм взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами [11]. В цьому Законі передбачено, зокрема: 1) впровадити механізми надання органами державної влади та органами місцевого самоврядування юридичним та фізичним особам інформаційних послуг з використанням мережі Інтернет, передбачивши відповідні зміни в законодавстві; 2) визначити статус і перелік обов'язкових електронних послуг, які повинні надавати органи державної влади та органами місцевого самоврядування юридичним і фізичним особам, забезпечити реалізацію принципу «єдиного вікна»; 3) вжити додаткові заходи, спрямовані на створення сприятливих умов для надання послуг із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема особам, які потребують соціальної допомоги та реабілітації. На виконання завдання щодо імплементації основних засад розвитку інформаційного суспільства Урядом України було схвалено розпорядження «Питання реалізації пілотного проекту впровадження технологій електронного урядування» від 1 березня 2010 року № 360-р [12].

Щодо нормативно-правового забезпечення впровадження електронного судочинства, то потрібно звернути увагу на Рекомендацію Рес (2009) 1 Комітету міністрів державам-учасницям Ради Європи з електронної демократії від 18 лютого 2009 року. У цій Рекомендації під електронним судочинством розуміється використання інформаційно-комунікаційних технологій у реалізації права на правосуддя усіма заінтересованими сторонами в юридичній сфері з метою підвищення ефективності та якості державних служб, зокрема для приватних осіб і підприємств. Електронне судочинство включає в себе електронне спілкування та обмін даними, а також доступ до інформації судового характеру. Судова влада є ключовим компонентом демократії, електронне судочинство є найважливішою гранню електронної демократії, а його головна мета полягає в підвищенні ефективності судової системи та якості здійснення правосуддя [13, с. 53].

У 2011 році розпочато функціонування Єдиної бази даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень (Єдина база даних). Функції держателя Єдиної бази даних відповідно до Положення про Єдину базу даних, затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України від 5 січня 2011 року № 5, виконує Державна судова адміністрація України, яка забезпечує ведення цієї бази [14]. Ефективне функціонування Єдиної бази даних сприятиме економії коштів державного бюджету, що витрачаються судами на поштові відправлення.

У 2012 року Державною судовою адміністрацією України запроваджено пілотний проект з обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу («Електронний суд»). Електронний суд – це інформаційно-телекомунікаційна система судів, яка спрямована на забезпечення прозорості та відкритості системи правосуддя в Україні, підвищення інформованості суспільства про діяльність судів. Стратегічною ціллю розвитку інформаційно-телекомунікаційної системи судів визначено забезпечення безперервності судового процесу з використан-

ням новітніх інформаційних технологій, організація повного циклу електронного документообігу в судовій системі (від підготовки до підписання та відправлення документів сторонам судового процесу, іншим судам та державним органам і установам). Крім того, розвиток Єдиної судової інформаційної системи в Україні полегшить та прискорить процес документообігу між судами і учасниками судового процесу, зменшить ризики втрати документів, зведе до мінімуму можливість пропуску строків учинення процесуальних дій і судових засідань.

Перехід до електронного судочинства вимагає комплексного підходу до вирішення супутніх цьому процесу проблем і значних фінансових витрат, які у майбутньому мають дати результат у вигляді економії коштів. Тому Україна як держава, яка поставила за мету відповідати світовим та європейським стандартам здійснення судочинства та забезпечення права громадян на доступне правосуддя, не може стояти осторонь процесів інформатизації, які поступово проникають у кожен сферу діяльності людини та суспільства. Так, згідно з наказом Державної судової адміністрації України «Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу» від 31 травня 2013 року № 72, проект «Електронний суд» впроваджено у всіх місцевих та апеляційних судах загальної юрисдикції з 17 червня 2013 року [15]. Також зауважимо, що Вищим адміністративним судом України видано окремий наказ, яким врегульовано питання реалізації проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу [16].

Крім проекту «Електронний суд» із метою запровадження електронного судочинства також погоджено Концепцію галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції та інших установ судової системи. Реалізацією комплексного підходу щодо вирішення питання запровадження електронного судочинства у судовій системі необхідно вважати прийняття Концепції галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції та інших установ судової системи (Концепція галузевої програми інформатизації) з метою створення необхідних умов для забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією про діяльність судів шляхом широкого використання інформаційних технологій та на виконання законів України «Про судоустрій і статус суддів», «Про доступ до судових рішень», «Про Національну програму інформатизації», Положення про Єдину судову інформаційну систему України, погодженого рішенням Ради суддів України від 25 грудня 2009 року № 106, Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженого рішенням Ради суддів України від 26 листопада 2010 року № 30, забезпечення відкритості, організаційного забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції та інших установ судової системи одним із пріоритетних напрямів завдань Державної судової адміністрації України визначено здійснення заходів з реалізації державної політики в сфері інформатизації. На нашу думку, Концепцію галузевої інформатизації на 2013-2015 роки необхідно оцінити як позитив, оскільки реалізація

відповідних заходів є такою, що відповідає пріоритетним напрямкам державної політики у сфері інформатизації, сучасному стану, тенденціям розвитку інформатизації та Концепції Національної програми інформатизації.

Головною метою Концепції галузевої програми інформатизації завдяки вдосконаленню інформаційно-телекомунікаційної системи судів визначено: якісне поліпшення рівня судового захисту прав і свобод громадян та юридичних осіб; підвищення доступності, зростання довіри до органів правосуддя, поліпшення думки населення про суди, їх ролі та соціальної значимості; формування позитивного іміджу судової системи в цілому; підвищення правового рівня інформованості населення, їх ділової активності щодо забезпечення захисту своїх прав, свобод і законних інтересів в судовому порядку. Наведене спонукає до вирішення таких завдань: 1) скорочення строків розгляду судових справ та підвищення доступу до правосуддя на основі використання новітніх інформаційних технологій; 2) повний перехід до електронного документообігу в судах, підвищення ефективності процесів судового діловодства, обробки даних судової статистики; 3) швидкість та точність прийняття судових рішень; 4) підвищення оперативності інформаційної взаємодії судів та державних органів і установ; 5) комплексне забезпечення інформаційної безпеки та захисту інформації в єдиній судовій інформаційній системі; 6) модернізація та розвиток інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури судів; 7) підвищення кваліфікації суддів і працівників апарату із застосуванням новітніх інформаційних технологій. Для вирішення поставлених завдань у Концепції галузевої програми інформатизації викладено структуру Єдиної судової інформаційної системи України. Загалом реалізація Концепції галузевої інформатизації передбачає три етапи.

Одним із новітніх фундаментальних нормативно-правових актів концептуального спрямування є Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки, затверджена Указом Президента України від 20 травня 2015 року № 276/2015 (Стратегія) [17]. Відповідно до Стратегії встановлено пріоритети реформування судової влади – системи судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів як на рівні конституційних змін, так і на рівні впровадження першочергових невідкладних заходів, які забезпечать необхідні позитивні зрушення у функціонуванні відповідних правових інститутів та впровадження електронного судочинства.

Необхідно звернути увагу і на затвердження Радою суддів України Стратегічного плану розвитку судової влади України на 2013-2015 роки. У цьому документі одним із стратегічних завдань визначено інноваційне використання технологій та вдосконалення судових процедур [18]. Для вирішення цього завдання запропоновано суддям підвищувати свій професійний рівень та покращувати якість здійснення правосуддя шляхом впровадження сучасних технологій, розробки та застосування систем уніфікованого автоматизованого діловодства. Першочерговими завданнями, що стоять перед судовою владою щодо підвищення

продуктивності роботи судів та якості здійснення правосуддя, зокрема, через розробку та уніфіковане використання сучасних технологій, визначені такі: 1) визначити показники ефективності роботи суду, відобразити їх у статистичній звітності, проаналізувати процедури діловодства, описавши процеси та порядок роботи з документами, в разі необхідності удосконалити їх; 2) забезпечити відповідність програмного забезпечення удосконаленим процедурам роботи з документами та забезпечити інтеграцію програмних продуктів, які використовуються в судовій системі; 3) розробити План інформатизації судів, який визначив би, зокрема, принципи, стандарти, часові рамки та бюджетні розрахунки, необхідні для функціонування єдиної судової інформаційної системи; 4) удосконалити програмне забезпечення автоматизованої системи діловодства в судах та забезпечити системний контроль за її функціонуванням.

Також суттєвим кроком до запровадження електронного судочинства стало затвердження XII (позачерговим) з'їздом суддів України Стратегії розвитку судової влади України на 2015-2019 роки [19]. У зазначеній Стратегії окремим напрямом передбачено вирішення двох стратегічних питань – доступ до правосуддя та використання інноваційних технологій і поліпшення судового процесу. Зусилля щодо впровадження можливостей електронного судочинства необхідно спрямувати на вдосконалення внутрішніх (системи управління судовими справами) і зовнішніх (сайтах) інформаційних систем судів. Також ці зусилля мають бути націлені на підвищення взаємодії між цими інформаційними системами та інформаційними системами інших органів у сфері юстиції. Прогнозовано, що судді отримають можливість ефективно розпоряджатися ресурсами та підвищувати свою продуктивність, одночасно вирівнюючи баланс між роботою та особистим життям.

Крім зазначених нормативно-правових актів Державною судовою адміністрацією України прийнято ряд документів інструктивного характеру, зокрема Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання) [20], Інструкція про порядок роботи з технічними засобами відеозапису ходу і результатів процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції, під час судового засідання (кримінального провадження) [21] та розроблено Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затверджене рішенням Ради суддів України від 26 листопада 2010 року № 30 [22], а також низку технічних вимог до комп'ютерної техніки, оргобладнання і програмного забезпечення електронного судочинства.

Висновки з даного дослідження. Отже, впровадження на рівні низки досліджених концептуальних документів та підзаконних нормативно-правових актів електронного судочинства передбачає реалізацію комплексного та індивідуалізованого підходу до надання державних судових послуг користувачам. У такому розумінні електронне судочинство як складова загальнодержавного електронного урядування є шляхом до покращення доступу до правосуддя, підвищення його оперативності, дотримання розумних строків розгляду справ.

Список літератури:

1. Рекомендація Рес (2001) 2 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо побудови та перебудови судових систем та правової інформації в економічний спосіб: від 28 лютого 2001 року / Комітет Міністрів Ради Європи. – Окреме видання. – 16 с.
2. Рекомендація № R (2000) 2 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг з використанням новітніх технологій: від 28 лютого 2001 року / Комітет Міністрів Ради Європи. – Окреме видання. – 2 с.
3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.
4. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276.
5. Кольбашенко Д. А. Електронний цифровий підпис / Д. А. Кольбашенко // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2014. – № 2 (285). – С. 229-237.
6. Калмикова Я. С. Належність та допустимість доказів в адміністративному судочинстві [Текст] / Я. С. Калмикова // Юридична осінь 2012 року: зб. тез доп. та наук. повідомл. учасн. всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів (13 листоп. 2012 р.) / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – С. 152-155.
7. Арсірій Р. О. Електронний документообіг у суді / Р. О. Арсірій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/119060-lektronniy_dokument_bez_cifrovogo_pidpisu_ne_mozhe_buti_dok.html
8. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 15. – Ст. 128.
9. Соляник А. Без внесення не исполняют. Об изменениях, касающихся Единого госреестра судебных решений / А. Соляник // Юридическая практика. – 21 жовтня 2008 року. – № 43 (565).
10. Сопільник Р. Л. Єдиний державний реєстр судових рішень / Р. Л. Сопільник // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2011. – Вип. 7. – С. 95-99.
11. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст. 102.
12. Питання реалізації пілотного проекту впровадження технологій електронного урядування: розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 березня 2010 року № 360-р / Кабінет Міністрів України. – Офіц. вид. – Урядовий кур'єр від 31 березня 2010 року. – № 59.
13. Riley T. V. Electronic Governance & Electronic Democracy / T. V. Riley. – SI 1 Publishing, 2010. – P. 47-55.
14. Про затвердження Єдиної бази даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень: постанова Кабінету Міністрів України від 5 січня 2011 року № 5 / Кабінет Міністрів України. – Офіц. вид. – Урядовий кур'єр. – 18.01.2011. – № 8.
15. Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу: наказ Державної судової адміністрації України від 31 травня 2013 року № 72 / Державна судова адміністрація України. – Офіц. вид. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kt.dn.court.gov.ua/sud0528/n_akt/n_72/
16. Про реалізацію проекту щодо обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу: наказ Голови Вищого адміністративного суду України від 20 січня 2015 року № 3 / Вищий адміністративний суд України. – Окреме вид. – 4 с.
17. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20 травня 2015 року № 276/2015 / Президент України. – Офіц. вид. – Офіційний вісник Президента України. – 2015. – № 13. – Стор. 33. – Стаття 864.
18. Стратегічний план розвитку судової влади на 2013-2015 роки: затверджений рішенням Ради суддів України від 21 грудня 2012 року № 43 / Рада суддів України. – Окреме вид. – 16 с.
19. Про Стратегію розвитку судової влади України на 2015-2019 роки: Рішення XII (позачергового) з'їзду суддів України від 24 вересня 2014 року / З'їзд суддів України. – Окреме вид. – 25 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://court.gov.ua/userfiles/strategij%282%29.pdf>
20. Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання): наказ Державної судової адміністрації України від 20 вересня 2012 року № 108 / Державна судова адміністрація України. – Окреме вид. – 11 с.
21. Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами відеозапису ходу і результатів процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції, під час судового засідання (кримінального провадження): наказ Державної судової адміністрації України від 15 листопада 2012 року № 155 / Державна судова адміністрація України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsa.court.gov.ua/dsa/14/N1552012/>
22. Про затвердження Положення про автоматизовану систему документообігу суду: рішення Ради суддів України від 26 листопада 2010 року № 30 / Рада суддів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court.gov.ua/969076/polozhenniapsds/>

Сердюк Л.Р.

Международный научно-технический университет имени академика Юрия Бугая

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ВНЕДРЕНИЯ
ЭЛЕКТРОННОГО СУДОПРОИЗВОДСТВА В УКРАИНЕ****Аннотация**

Исследованы особенности нормативно-правового обеспечения внедрения электронного судопроизводства в судебной системе Украины. Аргументировано, что главной целью внедрения электронного судопроизводства является повышение эффективности судебной системы и качества осуществления правосудия, требует целостного подхода к решению как общих проблем правового обеспечения этого института, так и смежных проблем.

Ключевые слова: судебная система, судопроизводство, нормативно-правовое обеспечение, электронный документооборот, электронное судопроизводство.

Serdiuk L.R.

Science and Technical University named after Yuri Bugay

REGULATORY FRAMEWORK INTRODUCTION OF ELECTRONIC PROCEEDINGS IN UKRAINE

Summary

The features of the regulatory framework of the introduction of electronic proceedings in the judicial system of Ukraine are researched. It argued that the main purpose of the introduction of electronic proceedings is to increase the efficiency of the judicial system and the quality of the administration of justice requires a holistic approach to solving common problems like legal support of this institution, and related problems.

Keywords: judicial system, court proceedings, regulatory support, electronic document management, electronic proceedings.